

Františkovo slovo

č. 35

Kdo páchá zlo, nenávidí mír

Život je pozorná, neúnavná a odvážná pouť

Mudrci jsou vzorem obrácení na pravou víru

Rodina: Matka

Svatý otec: Láska k bližnímu je cestou k poznání Boha

Papež: Kdo miluje Boha, je svobodný

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Kdo páchá zlo, nenávidí mír

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Svatý Jan říká v evangeliu, které jsme dnes četli: „V něm byl život a život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila. Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět“ (Jan 1,4.9). Lidé často mluví o světle, ale často dávají přednost klamnému klidu temnoty. Mluvíme hodně o míru, ale často vedeme války nebo volíme mlčenlivou spoluvinu anebo neděláme pro mír nic konkrétního. Svátý Jan vskutku říká: „Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali“ (Jan 1,11). „Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Každý totiž kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nejde ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny“ (Jan 319-20). Tak praví evangelium svatého Jana. Srdce člověka může odmítnout světlo a mít raději tmu, protože světlo obnažuje zlé skutky člověka. Kdo páchá zlo, nenávidí světlo! Kdo páchá zlo, nenávidí mír!

Před několika dny jsme zahájili nový rok ve jménu Matky Boží slavením Světového dne míru, jehož téma zní „*Už ne otroci, ale bratři*“. Přál bych si, aby bylo odstraněno vykořisťování člověka člověkem. Toto vykořisťování je sociální metla, která umrtvuje mezilidské vztahy a brání životu společenskému, spravedlnosti a láskou. Každý člověk a každý lid hladoví a žízni po míru; každý člověk a každý lid hladoví a žízni po míru, a proto je nezbytné a naléhavé vytvářet mír!

Mír není jenom absence války, nýbrž stav, ve kterém je člověk v harmonii se sebou, s přírodou a v harmonii s ostatními. Toto je mír. Nicméně umlčet zbraně a hasit ohniska války, je nezbytná podmínka vykročení na cestu umožňující dosáhnout míru v jeho rozličných aspektech. Myslím na konflikty, jimiž krvácí mnohé regiony planety, na napětí v rodinách a ve společenstvích. Vždyť v tolika rodinách, společenstvích i farních společenstvích probíhá válka! Myslím také na rozjitřené spory v našich městech a našich zemích mezi různými kulturními, etnickými a náboženskými skupinami. Musíme se dobrat přesvědčení, že navzdory každému opačnému zdání je na každé úrovni a v každé situaci vždycky možná svornost. Není budoucnost bez mírových úmyslů a plánů! Není budoucnosti bez míru!

Bůh ve Starém zákoně přislíbil, jak řekl prorok Izaiáš: „Zkují své meče v radlice a svá kopí ve vinařské nože. Nezdvihne již meč národ proti národu, válce se již nebudou učit“ (Iz 2,4). To je krásné! Mír je zvěstován narozením Vykupitele jako zvláštní Boží dar: „Na zemi pokoj lidem, ve kterých má Bůh zalíbení“ (Lk 2,14). O tento dar je zapotřebí ustavičně prosit v modlitbě. Vzpomeňme na onen transparent, který tu byl posledně (na Nový rok)... U kořene míru je modlitba! Je nutné o tento dar prosit, a každý den musí být závazně přijímán v těch situacích, ve kterých se nacházíme. Na začátku tohoto nového roku jsme všichni povoláni znovu v srdci zažehnout podnět naděje, kterou mají vyjadřovat konkrétní skutky pokoje. „Nevycházíš s někým dobře?“ – „Usmíř se!“ – „U tebe doma?“ – „Usmíř se!“ – „Ve tvé komunitě?“ – „Usmíř se!“ – „Ve své práci!“ – „Usmíř se!“ – prokazování skutků pokoje, smíření a bratrství. Každý z nás má konat skutky bratrství vůči bližnímu, zvláště vůči těm, na které dolehly rodinné těžkosti nebo neshody různého druhu. Takovéto malé skutky mají velkou cenu, mohou být zárodky naděje, mohou otevřít cesty a vyhlídky míru.

Prosme nyní Marii, Královnu míru. Ona během svého pozemského života zakusila nemálo těžkostí spojených s každodenními životními námahami. Nikdy však nepřišla o pokoj v srdci, který je plodem důvěřivé odevzdanosti Božím milosrdenství. Prosme Marii, naši něžnou Matku, aby ukazovala nám i celému světu bezpečnou cestu lásky a pokoje.

Život je pozorná, neúnavná a odvážná pouť

Drazí bratři a sestry, hezký sváteční den!

Ve vánoční noci jsme meditovali o několika pastýřích patřících k lidu Izraele, kteří pospíchali k betlémské jeskyni. Dnes na slavnost Zjevení Páně vzpomínáme na mudrce, kteří přišli z Východu, aby se poklonili novorozenému židovskému králi, Spasiteli všech, a nabídli mu symbolické dary. Svým klaněním mudrci dosvědčují, že Ježíš přišel na zemi, aby spasil nejenom svůj lid, ale všechny národy. Proto se o dnešní slavnosti rozšiřuje náš pohled na horizont celého světa, abychom slavili zjevení Pána všem národům, tedy zjevení lásky a všeobecné spásy Boží. Bůh svoji lásku nevyhrazuje několika privilegovaným, ale nabízí ji všem. Jako je Stvořitelem a Otcem všech, tak chce být Spasitelem všech. Jsme tedy povoláni mít stále velkou důvěru a naději, pokud jde o spásu každého člověka, včetně těch, kteří se zdají být daleko od Pána, ale jsou sledováni – nebo lépe „stíháni“ – Jeho vášnivou láskou, Jeho věrnou a také pokornou láskou, protože Boží láska je velice pokorná!

Evangelní vyprávění o mudrcích popisuje jejich cestu z Východu jako pouť duše, jako *putování na setkání s Kristem*. Jsou *pozorní ke znamením*, která jim ukazují Jeho přítomnost; jsou *neúnavní* při vyrovnávání se s obtížemi hledání; jsou *odvážní* při vyvozování důsledků plynoucích ze setkání s Pánem pro život. V tom spočívá život, křesťanský život, totiž v pozorném, neúnavném a odvážném putování. Tak putuje křesťan: pozorně, neúnavně a odvážně. Zkušenost mudrců připomíná, že každý člověk putuje ke Kristu. Jak pro mudrce, tak i pro nás je hledání Boha *putováním* – jak jsem řekl pozorným, neúnavným a odvážným putováním – zaměřeným k nebi a objevujícím ve viditelném znamení hvězdy neviditelného Boha, který promlouvá k našemu srdci. Hvězdou, která je s to přivést každého člověka k Ježíšovi, je *Boží Slovo*, Slovo Bible a evangelií. Slovo Boží je světlem, které orientuje naše putování i naše komunity. Proto jej nezapomínejme denně číst a meditovat, aby se každému stalo plamenem, který máme v sobě a který svítí na cestu nám i těm, kdo jdou spolu s námi a možná jen stěží nacházejí cestu ke Kristu. Vždycky se Slovem Božím! Boží Slovo mějme po ruce. Vždycky mějme v kapse či tašce evangelium a čtěme jej. Nezapomínejme mít vždycky s sebou Boží Slovo!

V tento den zalétá naše mysl k *bratřím a sestrám křesťanského Východu*, katolíkům i pravoslavným, z nichž mnozí zítra slaví Narození Páně. Jim posíláme vroucí přání všeho dobrého. S potěšením připomínám, že na dnešek připadá také *Světový misijní den dětí*. Je to svátek dětí, které prožívají dar víry a modlí se, aby Ježíšovo světlo dosahovalo ke všem dětem světa. Vybízím vychovatele, aby u maličkých pěstovali misijního ducha. Děti a mladí ať nejsou uzavření, ale otevření; ať vidí široký horizont a jejich srdce se k němu ubírá, aby se mezi nimi zrodili svědkové Boží něhy a zvěstovatelé evangelia.

Obraťme se nyní k Panně Marii a prosme ji o ochranu pro všeobecnou církev, aby v celém světě šířila Kristovo evangelium, světlo všech národů. Kéž nám neustále umožňuje být na cestě a putovat pozorně, neúnavně a odvážně.

Homilie

6.1.2015

Mudrci jsou vzorem obrácení na pravou víru

Dítě narozené z Panny Marie v Betlémě přišlo nejenom pro Izraelský lid, reprezentovaný Betlémskými pastýři, ale pro celé lidstvo, které dnes reprezentují mudrci přicházející z Východu. Právě o těchto mudrcích hledajících Mesiáše nás církev dnes vybízí rozjímat v modlitbě.

Tito mudrci, přišli z Východu, jdou na začátku onoho velkého procesí, o kterém mluvil prorok Izaiáš v prvním čtení (*Iz 60,1-6*). Toto procesí od té doby nepřetržitě, napříč všemi dobami rozpoznává poselství hvězdy a nachází Dítě, které je znamením Boží něhy. Stále noví lidé jsou osvícováni světlem Jeho hvězdy, nacházejí cestu a přicházejí k Němu.

Mudrci byli podle tradice vzdělanými znalci hvězd, badateli nebes, kteří v rámci svého kulturního a náboženského kontextu přisuzovali hvězdám významy a vliv na lidské osudy. Mudrci reprezentují muže a ženy *hledající Boha v náboženstvích a filosofích celého světa*, toto hledání nikdy nekončí.

Mudrci nám ukazují cestu, kterou se máme ubírat ve svém životě. Hledali pravé světlo: „*Lumen requirunt line*“, říká liturgický hymnus slavnosti Zjevení Páně právě o mudrcích. Sledováním svitu hledají světlo. Vydali se hledat Boha. Spatřili svit hvězdy, interpretovali jej a dali se na cestu, podnikli dlouhou cestu.

Duch svatý je povolal a vybídl k cestě, na níž se *osobně setkali s pravým Bohem*.

Na svojí cestě se mudrci potkali s *mnoha těžkostmi*. Když dorazili do Jeruzaléma, šli do královského paláce, protože pokládali za samozřejmé, že se nový král narodil v královském paláci. Tam ztratí hvězdu z očí a potká je *pokoušení*, které tam nastražil ďábel a kterým byla Herodova léčka. Král Herodes projevil zájem o dítě, ale nikoli proto, aby se mu klaněl, ale aby jej odstranil. Herodes je mocipán, který umí vidět v druhém pouze soupeře. A nakonec považuje také Boha za soupeře, ba dokonce za toho nejnebezpečnějšího. V paláci prožívají mudrci chvíli temna a neútechy, kterou překonají díky vnuknutím Ducha svatého, jenž promlouvá v prorockých Písmu. Ta ukazují, že se Mesiáš narodí v Betlémě, Davidově městě.

Tedy se znovu vydají na cestu a opět uvidí hvězdu, evangelista poznamenává, že „se zaradovali nevýslovnou radostí“ (*Mt 2,10*), pravou útěchou. Když došli do Betléma, našli „dítě s jeho matkou Marií“ (*Mt 2,11*). Po Jeruzalému se tady setkali s *druhým, velkým pokoušením*, totiž odporem vůči této nepatrnosti. Avšak „padli na zem a klaněli se mu“, nabídli mu svoje cenné a symbolické dary. *Milost Ducha svatého* jim neustále pomáhá, ona milost, která je prostřednictvím hvězdy pobídla k cestě a vedla, jim nyní *umožňuje vstoupit do tajemství*. Vedeni Duchem docházejí k poznání, že Boží kritéria se značně liší od těch lidských a že Bůh se nezjevuje v moci tohoto světa, nýbrž obrací se k nám v pokoře svojí lásky. Boží láska je obrovská, ano. Boží láska je mocná, ano. Boží láska je však velice pokorná! Mudrci jsou tak vzorem obrácení na pravou víru, protože věřili více v Boží dobrotu než v okázalý lesk moci.

Můžeme si tedy položit otázku: *co je tajemství, ve kterém se skrývá Bůh?* Kde Jej mohu potkat? Kolem sebe vidíme války, zneužívání dětí, mučení, obchodování se zbraněmi, obchod s lidmi... Ve všech těchto skutečnostech, ve všech těchto nejmenších bratřích a sestřích, kteří v těchto situacích trpí, je Ježíš (srov. *Mt 25,40.45*). Jesličky nám ukazují odlišnou cestu, než je ta, v níž má zalíbení světská mentalita. Je to cesta *Božího snížení*, oné pokory Boží lásky, která se snižuje a nechává se zdrtit, Jeho slávy skryté v betlémské jeskyni, na kříži Kalvárie, v trpícím bratru a trpící sestře.

Mudrci vstoupili do tajemství. Přešli od lidských kalkulací k tajemství. To byla jejich konverze. A naše? Prosme Pána, aby nám umožnil pustit se stejnou cestou obrácení jako mudrci. Kéž nás brání před pokoušeními a vysvobodí z pokoušení, která zakrývají hvězdu. Kéž nás neustále zneklidňuje otázka, kde je hvězda, když ji uprostřed světských klamů ztrácíme z očí. Kéž se učíme poznávat stále znovu Boží tajemství a nepohoršujeme se nad onou indikací, oním „znamením“, o kterém mluvili andělé, totiž „*děťátkem zavinutým do plének a položeným v jeslích*“ (*Lk 2,12*). Kéž se nám dostává pokory prosit Matku, naši Matku, aby nám jej ukázala. Kéž nacházíme odvahu vysvobodit se ze svých iluzí, předsudků a svých „světélek“, hledáme tuto odvahu v pokoře víry a potkáme Světlo, *Lumen*, jako svatí mudrci. Kéž vstoupíme do tajemství! Ať se tak stane!

Generální audience

7.1.2015

Rodina: Matka

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnes budeme pokračovat katechezí o církvi a přemýšlet o matce církvi. Církev je matka, naše svatá matka církev. V těchto dnech nám liturgie církve klade před oči ikonu Matky Boží Panny Marie. První den roku je slavnost Matky Boží a potom

následuje slavnost Zjevení Páně, připomínka příchodu mudrců. Evangelista Matouš píše: „Vstoupili do domu a spatřili dítě s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu“ (Mt 2,11). Je to matka, která po Jeho porodu, představuje Syna světu. Ona nám dává Ježíše, ukazuje nám Ježíše, umožňuje nám spatřit Ježíše.

Pokračujeme v katechezích o rodině a v rodině je *matka*. Každý člověk vděčí za svůj život matce a mnoho jí vděčí téměř vždycky za svůj další život, za lidskou a duchovní formaci. A třebaže je matka symbolicky vynášena množstvím poezie a spoustou krásných věcí, které se o matce říkají, není jí dopřáváno sluchu, nedostává se jí pomoci v každodenním životě a její ústřední postavení ve společnosti je málo bráno v úvahu. Ochota matek obětovat se pro děti bývá dokonce využívána, aby se „ušetřilo“ na sociálních výdajích.

I v křesťanské komunitě se někdy stává, že matka není dostatečně brána v potaz a málo se jí naslouchá. Přece však je středem života církve Ježíšova Matka. Matkám ochotným k mnoha obětem pro svoje děti a nezdědka i pro děti druhých by se asi mělo dostávat více sluchu. Je třeba více chápat jejich každodenní boj, když se snaží být efektivní v práci, pozorné a vnímavé v rodině; je třeba lépe chápat, po čem matky touží, když usilují o lepší a autentičtější plody svojí emancipace. Matka s dětmi má vždycky nějaké problémy, vždycky má práci. Vzpomínám si, že doma, kde nás bylo pět dětí, jedno chtělo něco, druhé myslelo na něco jiného, a ubohá maminka chodila od jednoho ke druhému. Byla však šťastná a dala nám toho hodně.

Matky jsou nejúčinnější protilek na šířící se sobecký individualismus. „Individuum“ znamená „to, co nelze dělit“. Matky se však dělí, jakmile přijmou dítě, aby jej přivedly na svět a vychovaly. Právě matky nejvíce nenávidí válku, která zabíjí jejich děti. Častokrát myslím na matky, které dostaly dopis, ve kterém jim bylo oznámeno, že jejich syn padl při obraně vlasti. Ubohé ženy! Kolik jen trpí matky! Ony dosvědčují krásu života. Arcibiskup Arnolfo Romero říkával, že matky žijí „mateřským mučednictvím“. V homilii na pohřbu jednoho kněze zavražděného eskadrami smrti řekl s odkazem na Druhý vatikánský koncil: „Všichni musíme být připraveni zemřít za svoji víru, i když se nám této cti od Pána nedostane... Dát život neznamena jenom být zabit. Dát život, mít mučednického ducha znamená splnit povinnost, mlčky, v modlitbě, poctivým plněním povinností v každodenním mlčení života, postupným dáváním života. Ano, jako to činí matka, která bez bázně, v jednoduchosti mateřského mučednictví počne ve svém lůně dítě, přivede jej na svět, kojí, chová jej a něžně se o ně stará. Tak se dává život. Je to mučednictví.“ Tolik citát. Ano, být matkou neznamena jenom přivést dítě na svět, nýbrž je to také životní volba. Co volí matka? Jaká je volba matky? Životní volbou matky je darovat život. A to je velkolepé, to je krásné!

Společnost bez matek by byla nelidská, protože matky dovedou vždycky i v nejhorsích momentech dosvědčovat něhu, oddanost, mravní sílu. Matky často předávají také nejhlubší smysl náboženské praxe. V prvních modlitbách, v prvních gestech zbožnosti, které se dítě naučí, je vepsána hodnota víry v život lidské bytosti. Je to poselství, které věřící matky umějí předávat bez mnohého vysvětlování. To přijde potom, avšak zárodek víry spočívá v oněch prvních nejdrahocennějších momentech. Bez matek by nejenom nebyli noví věřící, ale víra by ztratila značnou část své jednoduché a hluboké vroucnosti. A spolu s tím vším je církev naší matkou! Nejsme sirotci, máme matku! Matku Boží, Matku církev a naši matku. Nejsme sirotci, jsme děti církve, jsme děti Matky Boží a jsme děti našich matek.

Drahé maminky, díky, díky za to, co jste v rodinách a za to, co dáváte církvi a světu. A tobě, milovaná církvi díky, díky, že jsi matkou. A tobě Maria, matko Boží, díky, že nám ukazuješ Ježíše, A díky všem zde přítomným maminkám, které zdravíme potleskem!

Kázání z Domu sv. Marty

8.1.2015

Svatý otec: Láska k bližnímu je cestou k poznání Boha

Vatikán. Bůh nás v lásce vždycky předchází – kázal papež František při první mši letošního kalendářního roku v kapli Domu sv. Marty za účasti věřících jedné římské farnosti. Petrův nástupce zdůraznil, že křesťanskou lásku tvoří konkrétní skutky, nikoli slova, a poznamenal, že k poznání Boha nestačí intelekt, ale je nezbytná láska.

V těchto dnech těsně po Vánocích, začal papež svoji homilii, je v liturgii klíčovým slovem „zjevení“. Ježíš se ukazuje ve slavnostech Zjevení a Křtu Páně a také svatby v Káni. „Ale jak vůbec můžeme poznat Boha?“ - tázal se papež. Právě o tom mluví apoštol Jan v dnešním liturgickém čtení (1 Jan 4,7-10). „Náš intelekt, rozum - nestačí,“ pokračoval. – „Bůh se dává zcela poznat v setkání a k setkání rozum nestačí. Je zapotřebí něco víc.“

„Bůh je láska! A jedině na cestě lásky můžeš poznat Boha. Lásky rozumné, kterou provází rozum. Avšak lásky! »Jak mohu mít rád to, co neznám?« - namítne někdo. »Měj rád ty, které máš nablízku.« Takové je učení o dvou přikázáních. Nejdůležitější je mít rád Boha, protože On je láska. A za druhé mít rád bližního. Abychom však dosáhli toho prvního, musíme vyjít po schůdkách druhého, to znamená, že láskou k bližnímu dojdeme k poznání Boha, který je láska. Jedině rozumnou, ale milující láskou můžeme dojít k této lásce.“

„Proto se máme mít vzájemně rádi – pokračoval papež – protože láska je z Boha. »Každý, kdo miluje, je zrozen z Boha« a k poznání Boha je třeba milovat:

„»Kdo miluje, poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska«. Není to však láska z televizního seriálu. Nikoli! Láska solidní, silná; láska věčná, která – jak slyšíme v těchto dnech – se zjevuje v Jeho Synu, který nás přišel spasit. Konkrétní láska, tvořená skutky, nikoli slovy. K poznání Boha je třeba celého života. Cesty, cesty lásky, poznání, lásky k bližnímu, lásky k těm, kteří nás nenávidí, lásky ke všem.“

»Ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy« - pokračoval papež citací z listu apoštola Jana. „V Ježíši - řekl dále - můžeme kontemplovat lásku Boží a následováním jeho příkladu dojdeme - stupeň po stupni - k lásce Boží, k poznání Boha, který je láska.“ S odkazem na proroka Jeremiáše pak papež připomněl, že „Boží láska nás předchází a miluje nás ještě dříve než ji začneme hledat. Boží láska je totiž jako květ mandloně, který na jaře rozkvétá jako první. Pán nás miluje jako první. Vždycky nám zůstane toto překvapení: Když se přiblížíme k Bohu prokazováním skutků lásky, v modlitbě, ve svatém přijímání, ve Slově Božím, zjistíme, že On už tam je jako první a čeká na nás. Tolik nás miluje.“

Papež pak obrátil pozornost k dnešnímu evangeliu (Mk 6,34-44), které podává, jak Ježíš rozmnožil chleby a ryby. Pán - řekl Svätý otec - „měl soucit s lidmi, kteří za ním přišli, aby mu naslouchali, protože »byli jako ovce bez pastýře«, dezorientovaní. I dnes - dodal - je mnoho lidí v našich městech a v našich zemích dezorientováno. Proto Ježíš učí a lidé mu naslouchají. »Když se připozdilo« a Ježíš řekl učedníkům, aby dali lidem najíst, odpovědí mu trochu nervózně. I tady Bůh předešel učedníky, kteří nic nechápali.“

„Taková je láska Boží. Stále na nás čeká, stále nás překvapuje. Je to Otec, náš Otec, který nás má tolik rád, že je vždycky připraven nám odpustit. Vždycky! Nikoli jednou, sedmdesát sedmkrát. Vždycky! Jako otec plný lásky. Abychom tohoto Boha, který je láska, poznali, musíme stoupat po stupních lásky k bližnímu, po schůdkách lásky k bližnímu, skutcích lásky, skutcích milosrdenství, kterému nás učil Pán. Kéž nám v těchto dnech, kdy nás církev nechává přemýšlet o Božím zjevení, daruje Pán milost poznat Jej cestou lásky.“

Končil papež František dnešní homilii v Domě sv. Marty. V samotném úvodu ranní bohoslužby papež připomněl včerejší události v Paříži:

„Včerejší atentát v Paříži nás vede k zamyšlení na množstvím krutosti, lidské krutosti, nad spoustou terorismu jak izolovaného, tak tohoto státního. Jaké krutosti je člověk schopen! Modleme se při této mši za četné oběti této krutosti. A prosme také za ukrutníky, aby Pán změnil jejich srdce.“

Kázání z Domu sv. Marty

9.1.2015

Papež: Kdo miluje Boha, je svobodný

Vatikán. Jedině Duch svätý působí, že se srdce poddává Bohu a svobodě - konstatoval papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. „Životní utrpení - řekl - mohou člověka uzavřít, ale láska osvobozuje.“

Jóga neumožní srdci „cítit“ otcovství Boha, ani kurz zenové spirituality mu nedá větší svobodu milovat. Tuto moc má pouze Duch svätý. Papež komentoval dnešní evangelium (Mk 6,45-52), které podává, co následovalo po rozmnožení chlebů. Učedníci plující po jezeře se zděsili, když spatřili Ježíše kráčejiícího po vodě, a epizoda končí vysvětlením důvodu tohoto jejich ohromení. Apoštolové totiž »nepochopili, jak to bylo s těmi chleby, protože jejich srdce bylo nechápavé«.

Srdce může být z kamene z mnoha důvodů, podotkl papež František. Například v důsledku „bolestných zkušeností“. To se stalo emauzským učedníkům, kteří se báli, že se „znovu“ zklamou. Stalo se tak Tomášovi, který odmítnul uvěřit v Ježíšovo Zmrtvýchvstání. Dalším důvodem zatvzelenosti srdce - pokračoval papež - je uzavření se do sebe.“

„Vytvořit si v sobě uzavřený svět. Uzavřít se v sobě samém, ve svojí komunitě nebo ve svojí farnosti. Tato uzavřenost může kroužit kolem spousty věcí, ale zmiňme domýšlivost, soběstačnost, mínění, že jsem lepší než ostatní, a také samolibost. Jsou to muži i ženy, uzavření v sobě a stále zahledění do sebe. Jsou to religiózní narcisté. Srdce však mají zatvzelené, protože jsou uzavření, nejsou otevření. A pokoušejí se bránit zdmi, které kolem sebe stavějí.“

„Někdo se zabarikádjuje v zákoně, ulpí na liteře toho, co stanovují příkázání. Tady, poznamenal dále papež, je tvrdost srdce problémem nejistoty. Kdo hledá pevnost v dikci zákona, má takovou jistotu - dodal papež s úsměvem - jako muž nebo žena za mřížemi vězení. Je to jistota bez svobody. A to je opakem toho, co nám přinesl Ježíš, opakem svobody.“

„Když se srdce zatvrdí, není svobodné, a není-li svobodné, je to proto, že nemiluje. To říká apoštol Jan na konci dnešního prvního čtení (1 Jan 4,11-18). »Dokonalá láska vyhání strach; strach počítá s trestem, a kdo má strach, není v lásce přiveden k dokonalosti«. Není svobodný, má strach, že se stane něco bolestného, smutného, co mu v životě způsobí škodu nebo ohrozí jeho věčnou spásu... Spousta představ, protože nemiluje. Kdo nemiluje, není svobodný. A jeho srdce zůstává zatvzelené, protože se dosud nenaučil milovat.“

„Kdo nás tedy naučí milovat? Kdo nás vysvobodí z této zatvzelenosti?“ - tázal se dále František a odpověděl: „Jedině Duch svätý.“

„Můžeš absolvovat tisíce kurzů katecheze, tisíce kurzů spirituality, tisíc kurzů jógy, zenu a podobných věcí. To všechno ti však nikdy nebude moci dát svobodu dítěte. Jedině Duch svätý, který hýbe tvým srdcem, abys říkal »Otče!«. Jedině Duch svätý je schopen vyhnat, zlomit tuto tvrdost srdce, obměkčit srdce. Nevím, ta „měkkost“ se mi nelíbí. Spíše poddajnost. Poddajnost Pánu. Poddajnost svobodě lásky.“